



## Матеріали

науково-практичної конференції  
з міжнародною участю

### “Симуляційна медицина погляд в майбутнє”

(впровадження інноваційних технологій  
у вищу медичну освіту України)

м. Чернівці  
19 лютого 2021



МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ  
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

# **МАТЕРІАЛИ**

**НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ,**

## **“МЕДИЧНА СИМУЛЯЦІЯ - ПОГЛЯД В МАЙБУТНЄ”**

*(впровадження інноваційних технологій  
у вищу медичну освіту України)*

**м. Чернівці**

**19 лютого 2021**

УДК : 378.147.091.33-027.22(061.3)

С 37

***Головний редактор:***

Бойчук Т. М. – в. о. ректора Буковинського державного медичного університету, д.мед.н., професор.

***Редакційна колегія:***

Геруш І. В. – к.мед.н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи.

Ходоровський В. М. - к.мед.н., доцент, начальник навчального відділу з сектором моніторингу якості освіти та інформаційно-аналітичного забезпечення.

Смандич В. С. - к.мед.н., керівник навчально-тренінгового центру симуляційної медицини, асистент кафедри внутрішньої медицини, клінічної фармакології та професійних хвороб.

Хлуновська Л. Ю. - к.мед.н., асистент кафедри педіатрії та медичної генетики.

У тезах доповідей науково-практичної конференції з міжнародною участю лікарів, науковців та молодих вчених, подаються стислі відомості щодо результатів наукової роботи, виконаної учасниками конференції.

**С 37** **Медична симуляція – погляд у майбутнє (впровадження інноваційних технологій у вищу медичну освіту України)** (для лікарів, науковців та молодих вчених) : наук.-практ. конф. з міжнар. участю. Чернівці, 19.02.2021 року: тези доп. / Чернівці: БДМУ. – 267 с.

**УДК : 378.147.091.33-027.22(061.3)**

**С 37**

Буковинський державний медичний університет, 2021

поєднували заняття з ВП із традиційними парами та тих, що займалися виключно за традиційною програмою. 92% студентів у мотиваційних анкетах зазначили, що хотіли б займатися за цією методикою на старших курсах з всіх клінічних дисциплін. Те, що симуляційне навчання з використання віртуальних пацієнтів допомагає бачити і усвідомлювати наслідки своїх рішень відмітили 60% опитуваних; 53,3% вказали, що такі заняття активно занурюють їх у діагностичний і лікувальний процес; а у 45% опитуваних стимулює інтерес до самостійного вивчення матеріалу.

На сьогодні, викладачі кафедри педіатрії та дитячих інфекційних хвороб активно використовують віртуальних пацієнтів при навчанні педіатричним дисциплінам у студентів 6 курсу. Ведеться активна робота над створеннями нових сценаріїв. Робота з віртуальним пацієнтом доповнена навчанням практичних навичок, що передбачені у кейсах (зокрема, проведення аускультатії, перкусії, спірографія, ЕКГ тощо).

Отже, хоча створення віртуальних пацієнтів вимагає значних людських та фінансових ресурсів, проте ця технологія у співвідношенні витрат і педагогічної ефективності має значні переваги перед іншими імітаційними методиками. Ця методика сприяє свідомому формуванню у студентів навичок самонавчання і самоконтролю; дозволяє систематизувати отримані знання, працюючи в команді; допомагає засвоювати матеріал через усвідомлення та розуміння реальних клінічних випадків на прикладі віртуальних пацієнтів; дає інформацію щодо медичних помилок та мотивує студентів до набуття професійних знань і умінь, необхідних майбутньому лікарю. Можливість широкого поширення ВП в глобальній мережі, використання в дистанційному середовищі роблять цей підхід унікальним.

#### **Список використаних джерел**

1. Aquifer (MedU): resource for advancing clinical teaching and learning. URL: <https://www.aquifer.org> (25.06.2019).
2. Kononowicz A.A., Zary N., Edelbring S., Corral J., and Hege I. Virtual patients – what are we talking about? A framework to classify the meanings of the term in healthcare education. BMC Med. Educ. 2015; 15: 11. DOI: 10.1186/s12909-015-0296-3.
3. Poulton T., Ellaway R.H., Round J., Kavia S., Hilton S. Exploring the efficacy of replacing linear paper - based patient cases in problem-based learning with dynamic web-based virtual patients: randomized trial. J. Med. Internet Res. 2014; 16 (11): e240. DOI: 10.2196/jmir.3748.
4. Berman N.B., Durning S.J., Fischer M.R., Huwendiek S., Triola M.M. The role for virtual patients in the future of medical education. Acad. Med. 2016; 91 (9): 1217–1222. DOI: 10.1097/ACM.0000000000001146.
5. Murphy S., Imam B., Whitehouse L. Twelve Tips for Utilizing Virtual Patients to Teach Professionalism. Med. Ed. Publish. 2016; 5 (3): 21. DOI: 10.15694/mep.2016.000107.

## **ПЕРСПЕКТИВИ СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ**

**Білоокій О.В.**

*Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці*

У наш час симуляційні методи навчання широко використовуються в практичній підготовці медичних фахівців у різних країнах. Завдяки застосуванню симуляційних технологій створюються необхідні умови для освоєння й закріплення практичних навичок, відпрацювання конкретних навичок без нанесення шкоди пацієнту. Реалістична

комп'ютерна симуляція дає можливість набути певних навичок за умови меншого ризику, а якість забезпечує об'єктивну оцінку результату навчання.

Метою роботи є аналіз стану використання симуляційних технологій під час підготовки медичних фахівців й окремих перспектив застосування цих технологій на теоретичних кафедрах.

Процес удосконалення підготовки майбутніх лікарів в умовах сучасної світи достатньо складний та обумовлений багатьма чинниками. Навчання організовується не тільки з позицій надання певного набору знань, а й оволодіння практичними навичками відповідно до освітнього стандарту нового покоління, що вимагає від випускників медичних ВНЗ умінь виконувати необхідний набір маніпуляцій.

У світі накопичено великий досвід методу симуляційного навчання. Сучасна медична освіта також не можлива без його впровадження, особливо під час відпрацювання навичок надання невідкладної допомоги. Перевагами цього методу є відсутність ризику для пацієнтів, можливість моделювання різних ургентних ситуацій, можливість ознайомитися з виконанням складних та болісних процедур до того, як перейти до реального пацієнта, що дозволяє знизити стрес під час освітнього процесу, а також навчити поважати фундаментальні етичні принципи медицини, здійснити необмежену кількість маніпуляцій внаслідок послідовних повторів з розбором помилок.

У ході навчання «біля ліжка хворого» студент не повністю усвідомлює відповідальність за результат своїх дій. Проте, за умов імітації професійної діяльності, пріоритетом є саме навчальне завдання, у процесі якого допускається будь-який наслідок надання медичної допомоги для того, щоб студент відчув усю повноту власної відповідальності за рівень підготовки.

Однак методика застосування й оцінки якості симуляційних технологій у медицині на сьогодні є неоднозначною. Залишаються відкритими такі питання: частота проведення занять, методика навчання, модель симуляційного сценарію, параметри оцінки роботи студента та ін. Основними проблемами під час організації симуляційного навчання є також чисельна група студентів, жорсткий розклад.

Попри все це, симуляційне навчання має великі можливості, якщо брати до уваги чинники безпеки (дотримання встановлених правил, алгоритмів, протоколів, організацію цілеспрямованої взаємодії студентів між собою із пацієнтом).

Для того, щоб ці підходи були застосовані, потрібна особлива організація навчального процесу, серед основних принципів якого:

- невелика кількість учнів на одного викладача;
- попередня підготовка студентів (вивчення теорії, спостереження за роботою професіоналів з хворими тощо);
- підготовка студентів повинна бути такою, ніби їм реально вже потрібно самостійно проводити всі необхідні заходи;
- в умовах симуляції кожен повинен отримати такий досвід, але з правом на помилку;
- завдання викладача симуляційного навчання під час проведення розбору не одразу дати оцінку, що було добре, а що погано, а з'ясувати, чому зробив так або інакше студент, що завадило йому досягти потрібного результату і як він планує діяти наступного разу;
- для того, щоб студент отримав необхідний досвід, симуляція має бути максимально наближеною до реальної ситуації, перелік оснащення, реакція «пацієнта», обстановка повинні сприяти підвищенню реалістичності дій, що виконуються;

- підхід до переліку практичних навичок в умовах симуляції повинен бути більш відповідальним;
- використання дистанційних форм підготовки до симуляційного тренінгу, управління само- та взаємопідготовкою студентів;
- застосування системи об'єктивного педагогічного контролю;

Отже, симуляційне навчання як обов'язковий компонент професійної підготовки надасть можливість істотно підвищити якість навчального процесу, рівень оволодіння стандартизованими практичними навичками, об'єктивність виконання завдань фіксації та аналізу дій тих, хто навчається. Кінцевим результатом використовуваних сценаріїв стане формування індивідуальних і командних практичних навичок випускників та підвищення рівня їх компетенції.

#### **Список використаних джерел**

1. National Growth in Simulation Training within Emergency Medicine Residency Programs / Y. Okuda [et al.] // Acad. Em. Med. – 2008. – № 15. – Р. 1–4.
2. Симуляційні навчання в медицині / за ред. проф. А.А. Свистунова; сост. М.Д. Горшков. - Москва: Видавництво Першого МГМУ ім. І.М. Сеченова, 2013. - 288 с.
3. Використання методик стимуляційного навчання у підвищенні професійної компетенції лікарів та пара - медиків на кафедрах ДЗ «ЗМАПО МОЗ України» / О.С. Никоненко, С.Д. Шаповал, С.М. Дмитрієва, Т.О. Грицун // Медична освіта. – 2016. – № 2. – С. 120,123.
4. Інтеграція симуляційні навчання в діючу систему професійного освіти / Т.В. Коннова, Л.А. Лазарева, О.В. Белікова та ін. // Медична освіта 2015: зб. тез. VI общерос. конф. з міжнар. участ. - Москва. - 2015. - С. 174-176.
5. Роль симуляційних методів навчання на післядипломному етапі медичної освіти лікарів загальної практики сімейних лікарів / О.Г. Шекера, Л.Ф. Матюха, Н.В. Малютіна [та ін.] // Зб. наук. праць співробітників НМАПО ім. П.Л. Шупика. – 2014. – Вип. 23 (1). – С. 643–647.

## **ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЯКОСТЕЙ У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ ЗА ДОПОМОГОЮ СИМУЛЯЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ**

**Бігчук М.Д., Завгородній І.В., Перцев Д.П., Нікуліна Н.О.**

*Харківський національний медичний університет, м. Харків*

Під професійними якостями майбутніх лікарів ми розуміємо окремі динамічні властивості особистості, які можна об'єднати в загальну структуру, що складається зі спеціальних та особистісно-професійних якостей, необхідних для здійснення професійної діяльності в галузі медицини. Майбутній фахівець повинен мати сформовані особистісно-професійні якості: морально-етичні, комунікативні, вольові й організаторські.

Крім того, є низка спеціальних якостей, які необхідно мати майбутньому лікарю для виконання професійної діяльності. Вони своєю чергою пов'язані зі знаннями, уміннями та навичками майбутнього лікаря.

Серед спеціальних якостей виокремлюємо: здатність й уміння правильно оцінити стан пацієнта; уміння та навички давати інформативні професійні оцінки, приймати обґрунтовані рішення, вирішувати нагальні проблеми; розвинуте клінічне мислення; професійна наполегливість та інше.